

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBRÉDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, adjunt a la presidència
BERTA CASTELLET, directora de màrqueting
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

EL SECTOR PÚBLIC ESPANYOL MAI NO HAVIA TINGUT TANT PODER

Ramon Tremosa i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
ramontremosa.com

EN SÍNTESI

Heretar

Fi del victimisme?

El president Maragall va declarar solemnement el passat divuit de juny, tot just després de ser aprovat el nou Estatut en referèndum, el final del victimisme a Catalunya. Pocs dies després, a Sant Jaume de Frontanyà, Maragall va dir que el nou Estatut atorgava a la Generalitat el poder més gran que hi havia a Europa entre totes les regions i estats federals, i que el govern central espanyol quedava reduït a casa nostra a la mínima expressió. Els fets, però, no li donen pas la raó.

EL SEMESTRE PASSAT NO HA ESTAT GAIRE GLORIÓS per al nou Estatut: des del col·lapse del Prat fins a l'obscurantisme de l'adjudicació de la seva nova terminal, passant per l'incompliment en els pressupostos de l'Estat dels compromisos inversors, per l'ajornament del nou finançament, per la no publicació de les balances fiscals i per la continuïtat en el descontrol migratori, ja s'ha vist qui segueix ostentant el poder real sobre els temes importants i qui es queda com estava. La gestió del president Maragall la resumeixo en una paraula: frivolitat. Els grans temes de país (infraestructures, finançament), en els quals aquest s'hi juga el futur, no poden ser despatxats tan alegrement: què més voldríem, que disposar de l'agència tributària del govern regional de Baviera, que recapta tots els grans impostos en solitari, o de la majoria absoluta que el govern bavarès té en el consorci que gestiona l'aeroport de Munic!

L'INSTITUT IGNASI VILLALONGA D'ECONOMIA i Empresa (www.iivee.org) acaba de publicar un interessant document sobre les moltes incògnites que generen els finançaments dels nous Estatuts d'Autonomia: en el cas català, el detall definidor de les competències no es correspon amb la manca d'especificació dels continguts del sistema de finançament, el qual queda molt lluny del federalisme fiscal. S'hi ha perpetuat el model anterior, més proper a la descentralització de la despesa que no pas a un repartiment efectiu dels ingressos tributaris mínimament federal.

UN AMIC M'EXPLICA QUE AL CAMP DE TARRAGONA el ministeri de Foment hi està executant set obres des de fa tres anys, però que només vetlla perquè s'executin un funcionari enginyer de camins: a finals d'any les obres no s'han acabat, els diners que no s'han gastat es perden i els diputats d'alguns partits catalans a Madrid s'han de tornar a escarassar per tornar a incloure, en els pressupostos de l'Estat de l'any següent, les mateixes obres no concloues. Quin contrast amb la rapidesa amb què s'està fent arribar el metro fins a la nova terminal T4 de Barajas: la ministra de Foment va dir el novembre passat que al cap de nou mesos ja seria operatiu. Això són fets, no paraules. El drama de la inversió pública de l'Estat a Catalunya és de caràcter estructural, es repeteix mani qui mani a Madrid (governos amics o hostils) i ultrapassa nous o vells Estatuts.

LA FORÇA CREIXENT I CENTRÍPETA DEL NOU centralisme d'Estat, que està engendrant la "gran Madrid" com a centre únic i absorbent de poder econòmic a la península, arrenca amb la creació de l'Agència Tributària. L'any 1986 la pressió fiscal a l'Estat espanyol (recaptacions per impostos/PIB) no arribava

GUILLEM CIFRE

“El drama de la inversió pública de l'Estat a Catalunya és de caràcter estructural, es repeteix mani qui mani a Madrid (governos amics o hostils) i ultrapassa nous o vells Estatuts”

al 16% del PIB espanyol, però l'any passat aquesta podria haver arribat al 39% del PIB. Alhora, el poder regulador del sector públic s'ha fet més eficient i s'estén a molts sectors d'activitat. Avui es parla molt de neoliberalisme i de capitalisme, però el fet cert és que el sector públic espanyol no havia tingut mai tant poder com ara. La seva capacitat actual per afavorir o per marginar un sector econòmic o un territori no la va tenir mai Franco, que va manar en un època en què els capitals físic i humà no eren tan fàcils de moure d'un territori a l'altre com avui.

LES INFRAESTRUCTURES TENEN UN COMPONENT físic que les fa molt visibles. Per als ciutadans és molt més

fàcil d'entendre què passa amb l'aeroport i amb els trens que amb el finançament autonòmic: no s'hi poden fer tants jocs de mans interpretatius per a tots els gustos. Si l'adjudicació de la nova terminal es fa, com tot sembla indicar, al dictat dels interessos d'AENA i d'Iberia, la claudicació davant dels alts funcionaris de l'Estat serà més diàfana i transparent que mai. El PSC té en l'aeroport la gran ocasió per passar del seu sucursalisme habitual al federalisme de debò, i per retornar en forma de millora d'autogovern la confiança que li ha fet ERC per partida doble. Llavors, però, per què ja ha començat el conseller Nadal a defensar Iberia i el secretari de la UGT, Álvarez, a criticar Lufthansa?

CATALUNYA HA ESTAT UNA VÍCTIMA precisament poc victimista, especialment en els darrers anys del president Pujol, del nou centralisme madrileny emergent, eficient i desacomplexat. Tot i això, ara m'agrada veure l'astorament d'aquells que, pensant que ja s'havia clos l'etapa victimista, ara se la troben corregida i augmentada des de sectors que mai abans no havien donat gaire suport al president Pujol, en les seves seculars demandes d'un tracte just per a Catalunya. Coincidint amb el col·lapse de Renfe, la creixent pressió d'empresaris, de patronals i de col·legis professionals catalans per un aeroport intercontinental augura una de les reivindicacions més fortes i contundents que s'han vist fins ara. El salt és qualitatiu: els acadèmics només tenen impacte; els empresaris, influència.

Marçal Sintès

Sé que això que diré, o que escriuré ara mateix, sonarà extravagant, quasi un estira-bot, a moltes oïdes tant catalanistes com espanyolistes, tant de dretes com de centre o d'esquerres: jo estic a favor de l'impost de successions i donacions. Hi estic a favor. Per què? Perquè és un impost que, a més de complir la funció redistributiva dels impostos, presenta una molt clara voluntat d'afavorir la igualtat d'oportunitats, la igualtat de sortida, que és la que a mi m'interessa. Per tant, des d'un punt de vista del liberalisme, del liberalisme de sempre, no del neoliberalisme, és un dels impostos que té més sentit, que més justificat està. Els meus problemes amb l'impost de successions i donacions no són, doncs, d'ordre teòric o ideològic; es refereixen estrictament a la seva aplicació, a les pegues que es presenten en el terreny pràctic, que el que fan és desvirtuar-ne aquest sentit de què parlava i que, al meu entendre, resulta valuós. I quins són aquests problemes d'aplicació? Són problemes sobretot de dos grans tipus. En primer lloc, que els rics aconseguen fàcilment escapolar-se de pagar el que els tocaria, mentre que les classes mitges tenen la percepció que l'impost els cau a sobre d'una forma massa rígida i pesant, i quasi converteix el fet d'heretar en una condemna. La segona disfunció ve donada per la decisió d'algunes comunitats de reduir al mínim l'impost, cosa que pressiona la resta de governs autonòmics en la mateixa direcció. Si tot plegat es pot corregir, perfecte. Si no, és aleshores que els que volen carregar-se l'impost comencen a tenir arguments de pes. m.sintes@hotmail.com